

Tematický česko-anglický a anglicko-český soudnělékařský slovník

Thematic Czech-English and English-Czech Dictionary of Forensic Medicine

Michal Beran
Petra Dohnalová
Klára Neureutterová

KAROLINUM

**Tematický česko-anglický a anglicko-český soudnělékařský slovník
Thematic Czech-English and English-Czech Dictionary
of Forensic Medicine**

Michal Beran
Petra Dohnalová
Klára Neureutterová

Recenzovali:
prof. MUDr. Miroslav Hirt, CSc.
doc. MUDr. František Vorel, CSc.
doc. MUDr. František Hejna, Ph.D., MBA

Vydala Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum
Praha 2018
Redakce Alena Jirsová
Grafická úprava Jan Šerých
Sazba DTP Nakladatelství Karolinum
Vydání první

© Univerzita Karlova, 2018
© Michal Beran, Petra Dohnalová, Klára Neureutterová, 2018

ISBN 978-80-246-3712-9
ISBN 978-80-246-3738-9 (online : pdf)

Univerzita Karlova
Nakladatelství Karolinum 2017

www.karolinum.cz
ebooks@karolinum.cz

Obsah

Contents

1. Obecné termíny – Tanatologie
General terminology – Thanatology --- 12
2. Dušení
Asphyxia --- 19
3. Forenzní traumatologie
Forensic traumatology --- 23
  - Tupá poranění
Blunt force trauma --- 23
  - Poranění ostrým předmětem – řezné, bodné a sečné rány
Sharp force trauma – Incised (cut), stab and chop wounds --- 27
  - Střelná poranění
Gunshot wounds (Firearm wounds) --- 30
4. Dopravní úrazy
Traffic accident-related injuries --- 35
5. Porušení zdraví změnou teploty
Thermal injuries --- 39
6. Poranění elektrickým proudem a bleskem
Electrocution and lightning-related death --- 41
7. Porušení zdraví ionizujícím zářením
Ionizing radiation injury --- 43
8. Porušení zdraví změnou tlaku okolního prostředí
Pressure change as an external factor of body harm --- 45
9. Forenzní antropologie, stomatologie,
biologie a genetika – forenzní vědy
Forensic anthropology, dentistry/odontology,
biology and genetics – Forensic science --- 46
10. Forenzní toxikologie
Forensic toxicology --- 54
11. Základní právní terminologie v soudním lékařství
Basic legal terminology in forensic medicine --- 60

Contents

Obsah

1. General terminology – Thanatology
Obecné termíny – Tanatologie —— 66
2. Asphyxia
Dušení —— 73
3. Forensic traumatology
Forenzní traumatólogie —— 77
  - Blunt force trauma
  - Tupá poranění —— 77
  - Sharp force trauma – Incised (cut), stab and chop wounds
  - Poranění ostrým předmětem – řezné, bodné a sečné rány —— 81
  - Gunshot wounds (Firearm wounds)
  - Střelná poranění —— 85
4. Traffic accident-related injuries
Dopravní úrazy—— 91
5. Thermal injuries
Porušení zdraví změnou teploty —— 96
6. Electrocution and lightning-related death
Poranění elektrickým proudem a bleskem —— 98
7. Ionizing radiation injury
Porušení zdraví ionizujícím zářením —— 100
8. Pressure change as an external factor of body harm
Porušení zdraví změnou tlaku okolního prostředí —— 102
9. Forensic anthropology, dentistry/odontontology,
biology and genetics – Forensic science
Forenzní antropologie, stomatologie,
biologie a genetika – forenzní vědy —— 103
10. Forensic toxicology
Forenzní toxikologie —— 110
11. Basic legal terminology in forensic medicine
Základní právní terminologie v soudním lékařství —— 115

Česko-anglický slovník

Czech-English Dictionary

Úvod

Tematický česko-anglický a anglicko-český soudnělékařský slovník je určen pro soudní lékaře, příslušníky policie, právníky zabývající se zejména trestním právem, lékaře jiných oborů, jako např. traumatologie, chirurgie a další, ale i pro studenty medicíny a každého se zájmem o obor soudního lékařství.

Záměrem naší publikace je sloužit jako pomůcka při psaní a překladu textů zabývajících se soudnělékařskou tematikou, jako jsou např. články a kasuistiky v odborných periodikách, zahraničně publikované knihy, které jsou nepostradatelným zdrojem vědění v oboru soudního lékařství, atd.

Použití slovníku předpokládá základní znalost anglického jazyka a základní orientaci v oboru soudního lékařství, resp. jeho oblastech (viz obsah).

Obecná (neterminologická) slova (zejména např. některá adjektiva, slovesa atd.), která jsou uvedena jako heslová slova v jednotlivých kapitolách, se úzce vážou k problematice a jejich znalost umožní přesné a jasné vyjadřování v dané oblasti.

Jako heslová slova slouží jednoslovní termíny, ale i ustálená slovní spojení užívaná v oboru soudního lékařství. Veskruže jde o specifickou terminologii, kterou užívají soudní lékaři při své práci denně. Ustálená slovní spojení jsou ve slovníku uvedena dvěma způsoby, a to:

1) jako heslové slovo v případě, kdy samostatná slova by byla příliš obecná nebo by nedávala smysl v kontextu soudního lékařství – viz příklady:

př.

biologický materiál — biological material

faktor rozkladu — factor of decay

krevní skupina — blood group

a 2) ustálená slovní spojení uvedená jako podřazené pojmy pod substantivem nebo méně často pod adjektivem, v závislosti na tom, zda je stěžeň pro kontext soudního lékařství jedno, nebo druhé – viz příklady:

1)

smrt (viz úmrtí) — death

- **klinická smrt** — clinical death

- **mozková smrt** — brain death

- **okamžik smrti** — moment of death

-
- **okamžitá smrt** — instant death
  - **smrt nadměrnou námahou** — overexertion death
  - **smrt ozářením** — radiation death
  - **smrt udušením** — asphyxial death
  - **smrt vyhladověním** — starvation death
  - **smrt zaviněním cizí osoby** — death at the hand of another
  - **smrt způsobená úrazem** — trauma death
  - **zdánlivá smrt** — apparent death

2)

hnilobný — putrefactive

- **hnilobná tekutina** — putrefactive (purge) fluid
- **hnilobné plyny** — putrefactive gases
- **hnilobné puchýře** — putrefactive blisters
- **hnilobné zbarvení** — putrefactive discolouration
- **hnilobné změny** — putrefactive (decompositional) changes
- **hnilobný emfyzém** — putrefactive (post-mortem) emphysema
- **hnilobný zápach** — putrid odor

Slovník obsahuje u heslových slov odkazy na synonyma a související slova.
Na závěr úvodu bychom rádi poděkovali všem, kteří umožnili vydání slovníku,
a dále těm, kteří přispěli cennými radami při jeho tvorbě.

Kolektiv autorů

A

adipocire – adipocere (formation)
agónie – agony, agonal period, dying, death throes
agravace – aggravation
anomálie – anomaly

- **vývojová anomálie** – developmental anomalies

antropologie – anthropology
autolýza – autolysis

B

bakterie – bacterium, pl. bacteria
balzamace – embalming
balzamační – embalming

- **balzamační roztok (tekutina)** – embalming fluid
- **barva** – colour
- **barva očí, vlasů, kůže** – eye, hair, skin colour

faktory rozkladu – factors of decay

- **biologické faktory rozkladu** – biological factors of decay
- **fyzikální faktory rozkladu** – physical factors of decay

biologický materiál – biological material
bledost (viz posmrtný) – pallor
bradavice – wart (-s)
brouci – bugs, beetles
brýle – glasses

- **ochranné brýle** – goggles

Č

časný – early

D

daktyloskopie – dactyloscopy, fingerprinting
deformita – deformity
dekompenzace – decompensation

- **dekompenzace chronického**

onemocnění – chronic disease
decompensation
délka – length

- **tělesná délka** – (body) height

diagnóza – diagnosis
dláto – autopsy chisel
doba, která uplynula od smrti – post-mortem interval
dopis – letter, note

- **dopis na rozloučenou** – suicide note, farewell (goodbye) letter

E

eutanazie – euthanasia
exhumace – exhumation

F

forenzní – forensic

- **forenzní věda** – forensic science, forensics

formulář – form

- **vyplnit formulář** – to fill in a form

fotodokumentace – photographic documentation
fotografie – photograph, image

- **fotografie v původním stavu** (před omytím) – ‘as is’ photograph
- **fotografie zblízka** – close-up image

G

genetika – genetics

H

Henssgeho nomogram – temperature-time of death nomogram
histologie – histology
hlásit – to report
hlášení – report, reporting

- **povinné hlášení** – mandatory reporting

hlodavci – rodents
hmotnost (těla) – (body) weight